

DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI ALE ADOLESCENȚILOR

-Studiu de caz-

Profesor: Rorman Georgiana
Scoala Gimnaziala Nr. 1, Cernavoda
August, 2015

I. Introducere:

Este important ca adolescenții să știe ce drepturi și responsabilități au într-o societate. Cunoșcându-și drepturile și responsabilitățile, ei se pot integra în societatea respectivă și pot duce o viață reușită din toate punctele de vedere. Prin cunoașterea drepturilor pe care le au, adolescenții se pot feri de situații care le-ar putea dăuna, care i-ar putea afecta atât fizic, cât și emoțional sau intelectual, iar prin cunoașterea responsabilităților, adolescenții nu vor acționa cum vor dori, nu vor trăi haotic, vor avea mereu unele reguli de respectat, după care se vor ghida.

Desigur, există și excepții: a) nu tuturor adolescenților li se respectă drepturile și b) nu toți adolescenții își respectă responsabilitățile.

- a) Adolescenții cărora nu li se respectă drepturile sunt aceia care provin, de cele mai multe ori, din familii sărace. Aceștia sunt maltratați, sunt prost hrăniți, nimeni nu se ocupă de educația lor, de sentimentele lor, de insuflarea unei credințe, iar în cele din urmă ajung să fie abandonați. Mulți dintre acești copii nu știu că pot face apel la persoane specializate care-i pot ajuta să scape de tortura ce o îndură și trăiesc o viață crudă în continuare.
- b) Unii adolescenți pun accent doar pe drepturi și își încalcă responsabilitățile. Aceștia provin, de cele mai multe ori, din familii bogate în care au fost răsfățați și cred că totul li se cuvine. Acești copii vor fi primii care își vor încălca responsabilitățile, discriminându-i pe cei din jur. Din păcate, în zilele noastre, tendința este spre rebeliune și nesupunere, ajungându-se astfel la acțiuni greu de explicat (adolescenți care se înjunghie între ei, adolescenți care își fac singuri dreptate).

Subiectul ales este de actualitate deoarece auzim la televizor din ce în ce mai multe cazuri de încălcare a drepturilor adolescenților de către adulți și din ce în ce mai multe cazuri de încălcare a responsabilităților adolescenților de către aceștia.

II. Definirea principalelor concepte:

“Drepturi”, conform *Dicționarului explicative al limbii române* (varianta online), înseamnă “totalitatea regulilor și normelor juridice care reglementează relațiile sociale dintr-un stat”. În *Constituția României* sunt înscrise drepturile omului, care sunt automat și drepturile copiilor, adolescenților, etc. Voi preciza o parte dintre aceste drepturi așa cum le-am regăsit în *Constituția României* (variant online): “dreptul la viață și la integritate fizică și psihică”, “libertatea individuală”, “dreptul la apărare”, “libertatea de exprimare”, “dreptul la informație”, “dreptul la învățătură”, “dreptul la ocrotirea sănătății” etc.

“Responsabilitate”, conform *Dicționarului explicative al limbii române* (varianta online), înseamnă “simț de răspundere, atitudine responsabilă față de obligațiile sociale, obligația de a efectua un lucru, de a răspunde, de a da socoteală de ceva, de a accepta și suporta consecințele”. Responsabilitățile sunt corelate cu drepturile, fiecărui drept al unui cetățean îi corespunde o responsabilitate. Astfel dreptului la viață îi corespunde responsabilitatea de a prețui viața, dreptului la educație îi corespunde responsabilitatea de a respecta educatorii și așa mai departe.

“Adolescent”, conform *Dicționarului explicative al limbii române* (variant online), înseamnă “persoană ajunsă la vârsta dintre copilărie și tinerețe”, adică 14-20 ani. La vârsta aceasta,

adolescenții își doresc ca toată lumea să fie a lor, își doresc să fie ca și adulții, sunt conștienți doar de drepturile pe care le au, responsabilitățile ignorându-le. Vor să aibă libertate totală, vor să vizioneze ceea ce vor la televizor, pe internet, vor să învețe cât mai puțin și să se plimbe cât mai mult, dar nu se gândesc că pentru a merita toate acestea au de rezolvat întâi unele responsabilități. Richard Heyman afirma că “trebuie să muncești ca să obții ceea ce îți dorești”¹ și că “plătești pentru drepturi acceptând responsabilitățile”². Adolescentul tinde să nu respecte drepturile celorlalți asemenea lui. Acest lucru nu trebuie lăsat așa, ci trebuie explicat adolescentului respectiv.

III. Subiecții:

Grupul de adolescenți cu care am lucrat este format din 21 elevi, dintre care 10 fete și 11 băieți. Ei au vârste cuprinse între 13 și 15 ani, dintre care: 3 băieți de 13 ani, 1 băiat de 14 ani și 9 fete de 14 ani, 7 băieți de 15 ani și 1 fată de 15 ani. Sunt elevi în clasa a opta, la Școala Gimnazială Nr. 1, Cernavoda. Adolescenții au o situație materială bună, un statut social respectabil și sunt preocupați să cunoască lucruri noi, să învețe, dar să se și distreze.

Tabel 1. Frecvența de apariție pentru variabila vârsta

Vârsta	Frecvența	Procent
13	3	14%
14	10	48%
15	8	38%
Total	21	100%

Tabel 2. Frecvența de apariție pentru variabila gen biologic

Sex	Frecvența	Procent
Feminin	10	48%
Masculin	11	52%
Total	21	100%

IV. Metode utilizate:

Ca instrument de cercetare am folosit un chestionar, realizat de mine, care are 25 de itemi. Itemii fac referire la drepturile și responsabilitățile adolescenților. Chestionarul nu va fi semnat de către subiecți, ei fiind astfel încurajați să răspundă sincer la toate întrebările. Subiecții au participat în număr de 21, 11 băieți și 10 fete.

V. Interpretarea datelor:

Tabel 3. Frecvența de apariție pentru itemul 1

Itemul 1: Recunoști aceste drepturi si responsabilitati pe care tu le ai:

	Frecvența	Procent
a) Ai dreptul de a nu fi discriminat și responsabilitatea de a nu discrimina pe alții.	14 din 21	67%

¹ Heyman, Richard, *Cum să vorbești cu adolescenții*, Editura Lucman, București, 2005, p. 127.

² Id.

b) Ai dreptul de a-ți exprima liber opinia și responsabilitatea de a asculta punctul de vedere al celorlalți.	20 din 21	95%
c) Ai dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării sau exploatării și responsabilitatea de a nu maltrata sau hărțui pe alții.	19 din 21	90%
d) Ai dreptul să greșești și responsabilitatea să înveți din greșelile comise.	11 din 21	52%
e) Ai dreptul la o bună educație și responsabilitatea de a-ți respecta educatorii.	21 din 21	100%

Tabel 4. Frecvența de apariție pentru itemul 2
Itemul 2: Ai aflat despre drepturile și responsabilitățile tale de la:

	Frecvența	Procent
a)Părinți	10	48%
b)Profesori	6	29%
c)Tv	0	0%
d)Internet	4	19%
e)Colegi	1	4%
Total	21	100%

Tabel 5. Frecvența de apariție pentru itemul 3
Itemul 3: Cred că este util ca toți adolescenții să-și cunoască drepturile și responsabilitățile:

	Frecvența	Procent
Da	21	100%
Nu	0	0%
Total	21	100%

Tabel 6. Frecvența de apariție pentru itemul 4
Itemul 4: Mi s-a întâmplat să-mi fie încălcate drepturile: Menționează o situație:

	Frecvența	Procent
Rareori	15	71%
Uneori	4	19%
Deseori	2	10%
Total	21	100%

Table 7. Frecvența de apariție pentru itemul 5**Itemul 5: Atunci când ți-au fost încălcate drepturile cui te-ai adresat sau cine te-a ajutat:**

	Frecvența	Procent
Părinți	10	48%
Profesori	7	33%
Poliția	0	0%
Vecinii	0	0%
Colegii	4	19%
Total	21	100%

Itemul 6: Am fost sancționat atunci când mi-am încălcat responsabilitățile astfel: m-a ajutat să descopăr cum sunt sancționați elevii atunci când își încalcă responsabilitățile. 12 elevi nu au răspuns la acest item. Din 9 elevi care au răspuns, 4 nu au mai avut voie la calculator, unuia i s-a scăzut nota la purtare și 4 elevi au fost muștrați de părinți expilcându-li-se ce au greșit.

Tabel 8. Frecvența de apariție pentru sancțiuni

	Frecvența	Procent
Fără calculator	4	44%
Muștrare	4	44%
Scăderea notei la purtare	1	12%
Total	9	100%

Tabel 9. Frecvența de apariție pentru itemul 7**Itemul 7: Mi s-a întâmplat să mă simt discriminat față de alți adolescenți din cauza:**

	Frecvența	Procent
Aspectului fizic	9	43%
Situației materiale	0	0%
Etniei	1	5%
Vârstei	7	33%
Situației școlare	4	19%
Total	21	100%

Tabel 10. Frecvența de apariție pentru itemul 8**Itemul 8: Mi s-a întâmplat să nu fiu ascultat atunci când mi-am spus părerea:**

	Frecvența	Total
Rareori	11	52%
Uneori	8	38%
Deseori	2	10%
Total	21	100%

Tabel 11. Frecvența de apariție pentru itemul 9**Itemul 9: Nu am fost ascultat când mi-am spus părerea în cadrul:**

	Frecvența	Procent
Școlii	5	24%
Grupului de prieteni	7	33%
Comunității	8	38%
Familiei	1	5%

Total	21	100%
--------------	-----------	-------------

Tabel 12. Frecvența de apariție pentru itemul 10
Itemul 10: Cunoști cazuri grave de neglijență a adolescenților:

	Frecvență	Total
Da	1	5%
Nu	20	95%
Total	21	100%

Tabel 13. Frecvența de apariție pentru itemul 11
Itemul 11: Cunoști situații în care, deși au împlinit 14 ani, nu au carte de identitate:

	Frecvență	Procent
Da	8	38%
Nu	13	62%
Total	21	100%

Tabel 14. Frecvența de apariție pentru itemul 12 A
Itemul 12 A: Ți-au impus sau îți impun părinții/tutorii la ce liceu să mergi:

	frecvența	Procent
Da	11	52%
Nu	10	48%
Total	21	100%

Tabel 15. Frecvența de apariție pentru itemul 12 B
Itemul 12 B: Ți-au impus sau îți impun părinții/tutorii când să înveți:

	Frecvență	Procent
Da	13	62%
Nu	8	38%
Total	21	100%

Tabel 16. Frecvența de apariție pentru itemul 12 C
Itemul 12 C: Ți-au impus să îți impun părinții/tutorii să mergi la biserică:

	Frecvență	Procent
Da	2	10%
Nu	19	90%
Total	21	100%

Tabel 17. Frecvența de apariție pentru itemul 12 D
Itemul 12 D: Ți-au impus sau îți impun părinții/tutorii să îți alegi prietenii:

	Frecvență	Procent
Da	3	14%
Nu	18	86%
Total	21	100%

Tabel 18. Frecvența de apariție pentru itemul 13
Itemul 13: Consider că am acces suficient la informații (tv, internet, bibliotecă):

	Frecvența	Procent
Da	19	90%
Nu	2	10%
Total	21	100%

Tabel 19. Frecvența de apariție pentru itemul 14
Itemul 14: Dacă aș observa un copil abuzat, aș anunța pe cineva:

	Frecvența	Procent
Da	19	90%
Nu	2	10%
Total	21	100%

Tabel 20. Frecvența de apariție pentru itemul 15
Itemul 15: consider că există diferențe între serviciile de sănătate din mediul urban și cel rural:

	Frecvența	Procent
Da	20	95%
Nu	1	5%
Total	21	100%

Tabel 21. Frecvența de apariție pentru itemul 16
Itemul 16: Problema cu care mă confrunt cel mai des este:

	Frecvența	Procent
Sărăcia	0	0%
Violența	3	14%
Discriminarea	6	29%
Neascultarea	7	33%
Învățătura	5	24%
Total	21	100%

Concluzii:

Prin intermediul acestei cercetări am urmărit să identific dacă sunt probleme în recunoașterea drepturilor și responsabilităților pe care adolescenții le au în comunitate. Chestionarul cu ajutorul căruia am efectuat cercetarea a fost format din 16 itemi și a fost aplicat unui număr de 21 de subiecți. După ce subiecții au completat cu răspunsurile lor, chestionarul a fost interpretat.

În urma chestionarului am ajuns la concluzia că grupului de subiecți cu care am lucrat îi sunt cunoscute drepturile și responsabilitățile pe care fiecare în parte le are. Acest lucru au dovedit-o întrebările chestionarului, la care subiecții au răspuns fără rețineri deoarece chestionarul a fost anonim.

Cred că este un plus pentru acești adolescenți faptul că provin din medii familiale bune, fără probleme financiare, care se ocupă de ei și care îi învață asupra drepturilor și responsabilităților lor. În cazul familiilor cu probleme, adolescenții ajung să sufere, nu sunt scutiți de muncă excesivă, sunt abuzați, le sunt încălcate drepturile fără nici un fel de problemă.

Nu am întâlnit nici un subiect care să nu-și fi știut drepturile și responsabilitățile. Nu au existat cazuri grave de încălcare a drepturilor adolescenților, cum nu au existat nici cazuri grave de

încălcarea a responsabilităților de către subiecți. Iar, dacă adolescenții își încălcau responsabilitățile, aceștia erau sancționați (vezi figura 8).

Rezultatul acestui chestionar ar trebui să fie îmbucurător pentru societate deoarece adolescenții știu ceea ce trebuie să facă pentru ca lucrurile să se desfășoare în mod normal și firesc.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Constituția României* (varianta online: <http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339>);
2. *DEX* (varianta online: <http://dexonline.ro/>);
3. Heyman, Richard, *Cum să vorbești cu adolescenții*, Editura Lucman, București, 2005.
4. Papalia, Diane, *Dezvoltarea umană*, Editura Trei, București, 2010.